

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний, міжнародний

Кафедра офтальмології

Силабус вибіркової навчальної дисципліни

«ПЛАСТИЧНА ТА РЕКОНСТРУКТИВНА ХІРУРГІЯ В ОФТАЛЬМОЛОГІЇ»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити. Семестри: XI – XII. 6 рік навчання
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра офтальмології. м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4 (Центр мікрохірургії ока Багатопрофільного медичного центру ОНМедУ, 1-2 поверхи, аудиторія, учбові класи); м. Одеса, Французький бульвар 49/51, лабораторний корпус, 2 поверх, аудиторія, учбовий клас).
Викладач (-і)	Зав. кафедри, д.мед.н., проф. Венгер Людмила Віленівна Д.мед.н., проф. Коновалова Наталія Валеріївна Доцент, к.мед.н. Єпішева Світлана Миколаївна Доцент, к.мед.н. Іваницька Олена В'ячеславівна Асистент Терещенко Анастасія Анатоліївна Асистент Дьячкова Зінаїда Едуардівна Асистент Ковтун Олексій Валерійович
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Венгер Людмила Віленівна, завідувач кафедри (048) 723-42-98 Єпішева Світлана Миколаївна, завуч кафедри 093-849-49-18 E-mail: eyeklinik@onmedu.edu.ua; eyeklinik@i.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber, Telegram або WhatsApp (через створені у цих месенджерах чати для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поглиблене вивчення питань пластичної та реконструктивної хірургії в офтальмології, головним завданням є підготовка здобувача, який після засвоєння основних питань теорії й практики всіх розділів офтальмології, вивчає ази пластичної та реконструктивної хірургії очного яблука та його придатків, починаючи від пластики повік, закінчуючи складними реконструктивними

операціями на оболонках ока.

Пререквізити і постреквізити

Вивчення навчальної дисципліни «Пластична та реконструктивна хірургія в офтальмології» базується на попередніх (забезпечуючих) дисциплінах: ґрунтується на поглибленому вивченні здобувачами нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології, оперативної хірургії та топографічної анатомії, патологічної анатомії, офтальмології, отоларингології, хірургічної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами; спрямована на поглиблення знань з основних методик проведення пластичних та реконструктивних операцій на різних ділянках орбіти, очного яблука, ведення раннього та пізнього післяопераційних періодів; сприяє більш глибокому вивченню здобувачами щелепно-лицевої хірургії, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з офтальмології в професійній діяльності.

Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі офтальмології, а саме пластичній та реконструктивній хірургії, удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

- здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних завдань з офтальмології;
- відпрацювання навичок та вмінь проведення аналізу результатів офтальмологічних досліджень;
- набуття теоретичних знань щодо основних питань пов'язаних з наданням допомоги пацієнтам з вродженими, віковими та посттравматичними дефектами органа зору та його придатків.
- набуття практичних навичок щодо основних питань пов'язаних з наданням допомоги пацієнтам з вродженими, віковими та посттравматичними дефектами органа зору та його придатків.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- цілі та задачі дисципліни на сучасному етапі. Історію та етапи розвитку вітчизняної пластичної та реконструктивної офтальмохірургії. Історію одеської школи пластичної хірургії в Україні, її внесок у розвиток реконструктивної хірургії ока та його придатків;
- анатомічні особливості тканин орбіти;
- етіологію, патогенез та класифікацію, клінічну картину патології придатків ока;
- показання та протипоказання до пластичних та реконструктивних операцій;
- фактори ризику виникнення ускладнень, строки проведення реконструктивних та пластичних втручань.
- методи пластики в офтальмохірургії. Пластику місцевими тканинами. Методику крокуючого стебла за Філатовим.
- вільне пересадження аутоканин. Морфологічну характеристику тканин, що трансплантуються. Види трансплантації тканин: пластику місцевими тканинами, клаптями на шкірній ніжці. Алопластику. Способи заміщення та усунення дефектів тканин.
- класифікацію дефектів і деформацій повік, кон'юнктивальної порожнини, орбіти.
- пластичні операції при блефароптозі.
- пластичну та реконструктивну хірургію при лагофтальмі.
- пластику кон'юнктивальної порожнини при анофтальмі. Методики оперативних втручань.
- пластичну хірургію вікових змін повік. Види операцій, особливості післяопераційного періоду, можливі ускладнення та їх профілактику. Пластику склери при реконструктивних операціях ока.

- кератопротезування. Методи та особливості операцій. Сучасні кератопротези.
- іридопластику. Види природжених дефектів райдужки. Показання до оперативних втручань.
- реконструктивні операції при травмах райдужки. Методику закритої іридопластики. Післяопераційну реабілітацію та профілактику ускладнень.
- класифікацію опіків очного яблука та його придатків.
- види операцій при опіках ока. Можливі ускладнення та їх профілактику.
- класифікацію пухлин органа зору.
- види операцій при пухлинах очного яблука та його придатків. Показання до евісцерації, екзентерації.
- ускладнення під час та після проведення реконструктивних операцій, їх попередження та лікування.

вміти:

- аналізувати результати офтальмологічного обстеження хворого.
- аналізувати структурно-функціональні взаємозв'язки і послідовність стадій загально-патологічних процесів в офтальмології.
- аналізувати та робити висновки щодо етіології та патогенезу функціональних порушень при захворюваннях ока.
- виявляти вроджені та набуті вади ока та його придатків.
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
- застосовувати основні принципи асептики, антисептики та знеболювання.
- зібрати анамнез та провести клінічне обстеження хворого, з дефектом або деформацією тканин голови та ший, правильно оформити історію хвороби, встановити діагноз і скласти план лікування.
- прогнозувати ускладнення під час та після виконання оперативних втручань
- правильно накласти монокулярну та бінокулярну пов'язку.
- володіти технікою інстиляцій очних крапель, закладання мазі за повіки.
- трактувати принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з пошкодженням придатків ока.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 год.) та організації самостійної роботи здобувача (60 год.).

Методи навчання: практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, **самостійна і індивідуальна робота** (методичні розробки з самостійної роботи, інформаційний ресурс кафедри, алгоритми виконання практичних вмінь, тестові завдання типу «Крок-2»).

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Історія та етапи розвитку пластичної та реконструктивної хірургії в офтальмології.
- Тема 2. Дефекти повік, кон'юнктивальної порожнини, орбіти.
- Тема 3. Методи пластики в офтальмохірургії.
- Тема 4. Блефаропластика.
- Тема 5. Пластичні операції при блефароптозі.
- Тема 6. Пластична та реконструктивна хірургія при лагофтальмі.
- Тема 7. Пластика кон'юнктивальної порожнини при анофтальмі.
- Тема 8. Пластична хірургія вікових змін повік.
- Тема 9. Пластична та реконструктивна хірургія слізних органів.

- Тема 10. Пластична та реконструктивна хірургія пошкоджень рогівки
 Тема 11. Пластика склери при реконструктивних операціях ока
 Тема 12. Кератопротезування.
 Тема 13. Іридопластика
 Тема 14. Пластична та реконструктивна хірургія при опіках очного яблука та його придатків.
 Тема 15. Пластична та реконструктивна хірургія при пухлинах очного яблука та його придатків.

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Офтальмологія: підручник / В.М. Сакович, В.М. Сердюк, Д.Г. Жабоедов, Р.Л. Скрипник та ін.; за ред. Д.Г. Жабоедова, В.М. Сердюка, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 128 с.
2. Офтальмологія: підручник / Г.Д. Жабоедов, Р.Л. Скрипник, О.А. Кіча та ін., за ред. Д.Г. Жабоедова, Р.Л. Скрипник. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 296 с.
3. Офтальмологія : практикум / Г. Д. Жабоедов, В. В. Кіреєв; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, - К. :ВСВ „Медицина”, 2013. - 280 с.
4. Офтальмологія : підручник / Г. Д. Жабоедов, Р. Л. Скрипник, Т. В. Баран та ін.; за ред. чл.-кор. НАМН України, проф. Г. Д. Жабоедова, д-ра мед. наук, проф. Р. Л. Скрипник. - К. :ВСВ „Медицина”, 2011. - 424 с.
5. Будова зорової системи людини: навчальний посібник / В. В. Віт. 3-є видання. - Одеса: Астропринт, 2018. - 664 с. : іл.
6. Патологія ока, його придатків та орбіти. Том 1, 2. : монографія / В.В. Віт. - Одеса: Астропринт, 2019. -1866 с.
7. Фісталь Е. Я. Пластична хірургія / Фісталь Е.Я. – Київ : Медицина, 2010. – 375 с.

б) додаткова:

1. Сторінки нашої історії: До 80-річчя ДУ " Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» / Н. Коваленко. - Одеса: Бондаренко М. А., 2018.- 386 с.: мал.
2. "Опіки очей та їх лікування": монографія / Якименко С.А. - Одеса: Чорномор'я, 2020. -284 с.
3. Г. Е. Венгер, С. А. Рыков, Л .В. Венгер. Реконструктивная хирургия радужной оболочки. – Киев: Логос, 2006. – 255 с.
4. Ретинобластома": монографія /під ред. Н.Ф. Бобрової. – Одеса : Видавничий центр, 2020. - 324 с.
5. Кератопротезування: монографія / С.А. Якименко; ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терпи ім. В. П. Філатова НАМН України». - Одеса: «СІМЕКСПРИНТ», 2018. - 164 с. : іл.
6. “Неонатологія” у 3 томах: монографія / Пасечнікова Н.В., Кацан С.В., Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. - Львів, Марченко Т.В., 2020,- 455 с.
7. “Офтальмологічна загадка - Птерігіум”: монографія / Мальцев Е.В., Усов В.Я., Крицун Н.Ю. – Одеса: Астропринт, 2020. -154с.
8. Електронний сайт бібліотеки ОНМедУ <https://info.odmu.edu.ua/chair/ophthalmology/>
9. Інституціональний Репозиторій Одеського національного медичного університету <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
10. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
11. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Електронна база наукових публікацій Національної медичної бібліотеки Національного інституту здоров'я США; https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/dir_category/general/
13. Освітній портал НМУ імені О. О. Богомольця <http://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/biblioteku/>
14. Онлайн платформа доказових клінічних протоколів МОЗ України <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>

ОЦІНЮВАННЯ

Під час занять використовуються різні *форми і методи поточного контролю* з дисципліни: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності. Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється на практичному занятті за традиційною 4-бальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач систематично працює, показує під час занять різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоює зміст основної та додаткової літератури, усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності - високий (<i>творчий</i>)
Добре «4»	Здобувач виявляє повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоює основну літературу, що рекомендована програмою, показує достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності - достатній (<i>конструктивно-варіативний</i>)
Задовільно «3»	Здобувач виявляє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допускає окремі помилки у відповідях, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності — середній (<i>репродуктивний</i>)
Незадовільно «2»	Здобувач не виявляє достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності — низький (<i>рецептивно-продуктивний</i>).

Формою підсумкового контролю є залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачена.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перекладання

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання (контрольної роботи, диференційованого заліку);
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, диференційованого заліку);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

Політика щодо відвідування та запізрень

Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізненні більше ніж на 15 хвилин заняття вважається пропущеним і потребує відпрацювання у загальному порядку.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в ОНМедУ, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів ОНМедУ.